

Správa o činnosti pedagogického klubu č. 11

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola Ladislava Balleka, Ul. E. B. Lukáča 6, Šahy
4. Názov projektu	Učíme sa inak
5. Kód projektu ITMS2014+	312011T910
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub učiteľov prírodovedných a spoločenskovedných predmetov
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	18.12.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	5.A trieda ZŠ L. Balleka
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Marta Verešová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zs-sahy.edupage.org

1. Manažérske zhrnutie:

Aplikovanie environmentálnej výchovy do mimovyučovacích aktivít. Výmena skúseností z realizovaných webinárov. Výmena skúseností z blokového vyučovania. Informácia o úspešných projektoch.

2. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

1. Implementovanie environmentálnej výchovy do vyučovania a mimovyučovacieho procesu.
2. Výmena skúseností z realizovaných webinárov.
3. Výmena skúseností z blokového vyučovania.
4. Informácia o úspešných projektoch.
5. Diskusia – návrhy.

Koordinátorka klubu Mgr. Marta Verešová oboznámila členov s programom zasadnutia pedagogického klubu.

Členka klubu Mgr. Beáta Lacková oboznámila prítomných o účasti na národnej konferencii s názvom ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA NA ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH, ktorá sa uskutočnila online dňa 19. 11. 2020. Hlavnou témou konferencie bola environmentálna výchova a jej implementácia do vyučovania v základných školách. Konferencia bola určená pedagogickým zamestnancom základných škôl. Jej cieľom bolo vytvoriť priestor pre zdieľanie skúseností a nadobudnutie praktických zručností súvisiacich s implementáciou environmentálnej výchovy. Počas online konferencie sa účastníci oboznámili s materiálmi, ktoré sú priamo zamerané na praktickú implementáciu environmentálnej výchovy do vyučovania. Materiály sa vytvárajú v rámci medzinárodného projektu BIOPROFILES, programu ERASMUS+. Mgr. Lacková v krátkosti oboznámila prítomných s možnosťami implementácie environmentálnej výchovy do jednotlivých vyučovacích oblastí. Predstavila niektoré projektové výstupy a možnosti ich využitia v každodennej praxi a praktické ukážky aktivít pre vyučovanie environmentálnej výchovy v základnej škole. Prítomných oboznámila s ukážkou pracovných listov podporujúcich bádateľsky orientované vyučovanie žiakov s dôrazom na monitoring lokálneho prostredia a outdoorové vzdelávanie. Témami prezentovaných materiálov bolo znečistenie vôd, ovzdušia, odpady, biodiverzita, energia, prírodné a kultúrne dedičstvo, ľudské prostredie. Na záver referovala o konkrétnych žiackych projektoch, aké by bolo možné realizovať aj v rámci školského vyučovania.

Bádateľské aktivity s možnosťou implementácie v pedagogickej praxi:

1. **FENOLÓGIA** - sa zaoberá vplyvom klímy a zmien počasia v jednotlivých ročných obdobiach na životné prejavy rastlín a živočíchov.

POPLETENÉ PUKY

Žiaci sa zoznámia so stavbou pukov vybraných listnatých stromov, pozorujú pučanie pukov a zmeny, ktorými na jar prechádzajú listnaté stromy. Žiaci tvoria hypotézy, uskutočňujú pozorovania, výsledky zaznamenávajú a tvoria nákres pukov do pracovných listov. Vyzvite žiakov, aby popísali, čo videli. Používajú Kľúč na určovanie drevín v zime a metodiku k fenológii. Na záver žiaci majú možnosť vyjadriť svoje pocity, ako sa v priebehu lekcie cítili, ako sa im pracovalo.

Pomôcky: pracovný list, pero, farbičky

Vhodné pre vek/triedu: 6.–7. ročník

Potrebný čas: 1 + 1 vyučovacia hodina (v odstupe 14 dní)

Potrebný priestor – školský dvor / mestský park s listnatými stromami

PL na stiahnutie:

https://www.ewobox.sk/uploads/source/tmp_2022_01_12_03_54_55_51e167a9ae1fcc17824d319c4d9eed65.pdf?ver=20220315230600

ŠIŠKA

Žiaci sa oboznámia s metódou otvoreného pozorovania. Rozlišujú rôzne druhy šišíek a naučia sa pozorovať vlastnosti šišky pod vplyvom rôznych podmienok.

Popis aktivity:

Päť detí dostane obrázok stromu. Ostatné deti si z košíka vyberú kartičku s obrázkom šišky. Všetci si prehliaďnu kartičku a podľa šišky si vyhľadajú materský strom, ktorý je nakreslený na kartičke. Skupina žiakov, ktorá takto vznikla, sa spoločne dohodne, ako sa nazýva ich strom, a zároveň sa spoločne pokúsia zhodnúť na jednej zaujímavosti o strome. Skontrolujeme, či je rozdelenie žiakov do skupín podľa šišíek a druhu stromu správne. Predstaví sa strom, ukážu sa šišky a o strome sa povie jedna zaujímavosť.

Pomôcky: Nastrihané kartičky s obrázkami, košíček

Vhodné pre vek/triedu: 1. stupeň ZŠ

Potrebný čas: 45 minút

Kde prebehne hodina – v lese / na školskom dvore

PL na stiahnutie:

https://www.ewobox.sk/uploads/source/tmp_2021_12_13_10_46_29_2dd7eb17d14f52d7bbf649f4e241481f.pdf?ver=20220315230319

2. **METEOROLÓGIA** - je veda, ktorá sa zaoberá [atmosférou](#). Študuje jej zloženie, stavbu, vlastnosti, javy a deje v nej prebiehajúce, napríklad počasie. Meteorológia je považovaná za časť [fyziky](#), preto je často chápaná ako „[fyzika atmosféry](#)“ .

POZOROVANIE OBLAKOV

Žiakov možno prekvapí rozmanitosť typov oblakov, ktoré môžeme na oblohe pozorovať. Ich pozorovaním získavame nielen priamo informácie o počasí, klíme, teplotnej a energetickej rovnováhe Zeme, ale aj nepriamo o teplote, vlhkosti a veterných podmienkach v rôznych výškach atmosféry. To nám pomôže predpovedať počasie. Na pozorovanie oblakov slúžia prístroje niektorých pozemných meteorologických staníc, ktoré ale nedokážu zaznamenávať

typ oblačnosti. Dnes vedci k pozorovaniu oblakov používajú aj satelity. Je jednoduchšie určovať prítomnosť oblakov zo Zeme, pretože sa na ne pozeráme na jednotnom pozadí vesmíru (či „modrej oblohy“). Aj vaše pozorovania v rámci programu GLOBE majú nezastupiteľnú úlohu v štúdiu oblačnosti. Pomocníkom vám bude aj tabuľka na určovanie druhov oblakov.

Pomôcky: Pracovný list, pero, podložka na písanie

Vhodné pre vek/triedu: od žiakov 3. ročníka a vyššie

Potrebný čas: 45 minút

Kde prebehne hodina: na školskom dvore / vo voľnej prírode

PL na stiahnutie:

<https://www.globe.gov/documents/348614/70eed44b-d77b-473b-91be-21cd995306a8>

POZORUHODNÉ LIŠAJNÍKY 1 – KDE VŠADE RASTÚ?

Úlohou žiakov je objavovať miesta s výskytom lišajníkov. Každé novoobjavené miesto s výskytom lišajníkov si žiaci zaznamenajú do tabuľky na pracovnom liste. Najprv určia typ stielky (kôrovitá, lupeňovitá, kričkovitá, neviem) a v stĺpci s daným typom stielky nájdu v riadku miesto výskytu. Do príslušnej kolónky označia prítomnosť lišajníka čiarkou. V prípade, ak nájdu na jednom mieste lišajníky s rôznymi typmi stielky, zaznačia si všetky. Po návrate do triedy si každá skupina svoje výsledky vyhodnotí. Starší žiaci ich môžu zobrazit' aj grafom. Každá skupina vyvodí z pozorovania závery a oboznámi s nimi spolužiakov. Na záver môžete žiakom položiť otázky: Na ktorých miestach najčastejšie rástli lišajníky? Uprednostňovali jednotlivé typy stielok niektorý zo substrátov?

Pomôcky: Pracovný list, pero, podložka na písanie

Vhodné pre vek/triedu: pre žiakov 3. ročníka až po 8. ročník

Potrebný čas: 45 minút

Kde prebehne hodina: na školskom dvore / vo voľnej prírode

PL na stiahnutie:

file:///C:/Users/User/Downloads/lisajniky_2.pdf

3. **HYDROLÓGIA** – sa zaoberá vodou na Zemi, vo všetkých jej skupenstvách. Skúma zákonitosti časového a priestorového rozdelenia a obehu vody na Zemi a jej fyzikálne, chemické a biologické vlastnosti.

SPOZNÁŠ PRÍRODNÚ VODU?

Pripravíme 6 pohárov s rôznymi vzorkami vody. Každý pohár očísľujeme. Ako sa na pohľad líši voda v jednotlivých pohároch? Otestujme si vodu – budeme ju voňať a ochutnávať podľa pokynov pani učiteľky. Dala sa každá vzorka piť? Do každého pohárika na pracovnom liste si dopíšme svoje pozorovanie – podľa čoho sme tento druh vody spoznali?

Ako nadstavbu ochutnávky rôznych typov vôd môžete využiť jedno z hydrologických meraní - **meranie pH**. Do pohárikov si môžu žiaci naliať aj svoje obľúbené nápoje ako džús, kola alebo čaj. Pri použití pH papierikov sa zabavia mladší aj starší žiaci a namerané hodnoty sa dajú dobre prepojiť s podmienkami života vo vode otázky ako napr.:

- Môžeme my ľudia piť slanú vodu?
- Prežijú živočíchy v osladenej vode?

Viac informácií o pH nájdete v metodike hydrológie na strane 35.

Pomôcky: Pracovný list, pero, 6 sklenených pohárov s rôznymi vzorkami vody (2 druhy minerálnych vôd: perlivá a neperlivá, osladená voda, osolená voda, voda z vodovodu, pramenitá voda), pH papieriky

Vhodné pre vek/triedu: pre žiakov od 1. ročníka až po 9. ročník

Potrebný čas: 45 minút

Kde prebehne hodina: na školskom dvore

PL na stiahnutie:

file:///C:/Users/User/Downloads/ako_spoznas_prirodnu_vodu.pdf

VODA NA JEDNO POUŽITIE?

Žiaci vytvoria dvojice, vyberme jeden vodný tok alebo vodnú plochu, a spoločne zistia odpovede na otázky v pracovnom liste, napr. Ako sa volá vodný tok/vodná plocha? Je súčasťou chráneného územia? Ak áno, akého? Je znečistený/á? Akým spôsobom? Opíš. Aký odpad si tu našiel? Ktorý druh prevláda (papier, plasty, kovy, sklo, iné)? Videl si nejaké vodné živočíchy? Pomenuj ich a zakresli. Videl si nejaké vodné rastliny? Pomenuj ich a zakresli. Moje/naše návrhy na zlepšenie súčasného stavu (brigáda spojená s čistením, označenie územia – vyrobenie tabuliek a podobne)

Pomôcky: pracovný list, ceruzku, fotoaparát, mobil, iné podľa potreby

Vhodné pre vek/triedu: pre žiakov od 2. ročníka až po 9. ročník

Potrebný čas: 45 minút

Kde prebehne hodina: pri rieke Ipeľ, pri vodnej ploche Šóderoš

PL na stiahnutie:

file:///C:/Users/User/Downloads/vodna_hliadka.pdf

Použitá literatúra:

<https://www.globeslovakia.sk/napadnik-aktivit/>

<https://www.ewobox.sk/temy>

Riaditeľka školy PaedDr. Beata Bazalová vyzvala prítomných členov klubu na spoluprácu v rámci úspešného projektu Učíme sa o prírode v prírode, ktorý bol podaný v rámci grantu Strecha pre Váš nápad. Zámerom je vytvorenie ekoučebne s využitím lokálnych liečivých bylín a úžitkových plodín. Práca a vyučovanie v ekoučebni majú vzbudiť v žiakoch školy záujem o tvorbu a ochranu životného prostredia; informovať, skúmať, tvoriť a prakticky realizovať činnosti spojené s poznaním lokality Poiplie. PaedDr. Bazalová vyzvala prítomných na spoluprácu pri realizovaní názorného praktického vyučovania a aktivít súvisiacich s tvorbou životného prostredia v areáli školy. Ekoučebňa s rozličnými prvkami, prioritne s vyvýšenými záhonmi na pestovanie zeleniny a liečivých bylín, sa stane trvalo udržateľným priestorom na realizovanie celoročných podporných aktivít – edukačné aktivity, rovesnícke programy, exkurzie, prednášky, realizácia environmentálne zameraných záujmových útvarov.

Mgr. Michaela Almaská, školská psychologička, informovala prítomných členov pedagogického klubu o medzinárodnej konferencii, ktorej cieľom bolo objasniť, ako sú naše školy pripravené reagovať po tohtoročných udalostiach na nové, podobné scenáre. Hovorila o konkrétnych tragických udalostiach vo Vrútkach a Nitre, o zvládaní kríz súvisiacich s Covid-19. Medzi hlavné témy konferencie patrilo duševné zdravie na školách a jeho podpora a rozvoj, zvládanie kríz a možnosti ich riešenia z pohľadu psychológov. Školská psychologička informovala o výsledkoch sedení s jednotlivými triedami, ktoré boli určené na zvládanie návratu žiakov do škôl po dlhom období dištančného vyučovania.

Upozorňovala pedagógov na fenomén prežívania krízy a nespracovaných traumatických zážitkov, ktoré priamo ovplyvňujú bežné fungovanie žiakov. Podľa názoru školskej psychologičky žiak prežívajúci krízu potrebuje v školskom prostredí jednoduchosť v komplikovaných časoch, stručnosť a zameranie na podstatu, inováciu v zmysle využitia kreativity pri zvládaní nových situácií, rýchly zásah, pragmatizmus a dostupnosť pomoci.

Rovnako prízvukovala učiteľom, že v takejto kríze je nevyhnuté poskytnúť žiakom ústretovosť, akceptáciu a aktívne počúvanie.

Ďalšou témou, na ktorú sa zamerala, bola podpora pocitu bezpečia. Ide o základnú ľudskú potrebu, ktorá ak nie je naplnená, žiak nemôže dosahovať vyššie potreby a nedochádza teda ku seberealizácii žiakov.

Školská psychologička informovala členov pedagogického klubu o plánovaní a realizácii skupinovej práce so žiakmi, ktorej výsledky prezentovala jednotlivo triednym učiteľom. Pri práci využívala diskusiu, pri ktorej sa zameriavala na prežívanie izolácie, trávenie voľného času počas izolácie, hodnotenie distančného vzdelávania a pod. Väčšina žiakov prvého stupňa negatívne hodnotila fakt, že sa vzdelávali distančnou formou. Žiakom prvého stupňa chýbal osobný kontakt s triednou učiteľkou a vychovávateľkou a rozvoj. Naopak, žiaci druhého stupňa pokladali obdobie dištančnej výučby za voľnejšie, s minimalizáciou tlaku na výkon. Aktivita zo strany žiakov druhého stupňa upadala, počas prvých dní izolácie dokázali vyplniť svoj čas, no neskôr väčšina žiakov upadala do frustrácie a znížila motivácia. Žiaci druhého stupňa tvrdili, že voľný čas trávili zväčša konzumne – pred televíziou, pri počítači, celé dni prespali a niektorí tvrdili, že sa chceli zobudiť len keď pandémie pominie. Približne 10% žiakov sa naučilo niečo nové napr. programovať, hrať na hudobný nástroj, tvoriť kreatívne produkty apod. V diskusii žiaci druhého stupňa zdôraznili, že stratili záujem o šport, nakoľko relatívne dlhú dobu nemohli navštevovať športoviská.

Po diskusii nasledovala aktivita s terapeutickými kartami, ktoré sú zamerané na potreby dieťaťa. Najčastejšou potrebou bolo ocenenie, priateľstvo a spoločnosť, pohyb a šport a poriadok okolo seba, v informáciách ale aj vo svete.

Členka klubu a učiteľka ročníkov 1 – 4 Mgr. Beáta Lacková ako príklad dobrej praxe popísala blokové vyučovanie, ktoré realizovala 29.10.2020 so žiakmi 2. ročníka. Blokové vyučovanie je vyučovanie určitej tematickej oblasti v časovom bloku dlhšom než je zvyčajná základná časová organizačná jednotka vyučovania. Témou blokového vyučovania bol sviatok zosnulých a Halloween. Žiaci porovnávali oba sviatky v rozličných rovinách. V blokovom vyučovaní boli spojené predmety prvouka, slovenský jazyk, matematika a výtvarná výchova. Blok zahŕňal 3 vyučovacie hodiny spojené do jedného celku. Žiaci pracovali v rámci určených pravidiel – na prácu si vyberali partnerov sami, sami si určili poradie úloh, ich náročnosť, čas na prestávku a na prácu. Úlohy boli rozdelené na povinné a dobrovoľné. Mgr. Lacková informovala o tom, že príprava na blokové vyučovanie je náročná, je potrebné všetko pripraviť

tak, aby v procese vyučovania bol hlavným aktérom žiak a učiteľ je len pozorovateľom. Žiak si tak vlastnými skúsenosťami a vlastným tempom osvojí, pochopí a precvičí si učivo. U žiakov je táto forma vyučovania mimoriadne obľúbená.

Členka klubu Mgr. Erika Vandová informovala prítomných o projekte Modernizácia vybavenia odborných učební, ktorého súčasťou je tiež vybavenie školskej knižnice nábytkom, IKT vybavením, ale najmä knižným fondom. Mgr. Vandová informovala o dodávke knižných titulov, a to tak beletrie, ako aj odbornej literatúry. Školská knižnica sa tak stáva priestorom na rozvíjanie čitateľskej i prírodovednej gramotnosti žiakov školy. Vytvorila elektronický zoznam knižných titulov, ktorý je transparentný a prístupný všetkým pedagogickým zamestnancom školy.

Mgr. Marta Verešová poďakovala prítomným za účasť a plodnú výmenu názorov a skúseností.

3. Závěry a odporúčania:

1. Členovia pedagogického klubu sa stotožnili s implementáciou environmentálnych tém do vyučovacích oblastí, najmä do predmetov prírodovedného charakteru, a to tak na I., ako aj na II. stupni.
2. Členovia klubu zhodnotili neoceniteľnú úlohu školského psychológa pri zvládaní kríz nielen v dôsledku prerušenia vyučovania v dôsledku ochorenia COVID-19.
3. Členovia klubu skonštatovali nevyhnutnosť zavádzania nových metód a foriem vyučovania, medzi ktoré patrí i blokové vyučovanie.
4. Členovia klubu ocenili rozšírenie knižničného fondu, ktorý prispeje k rozvíjaniu čitateľskej gramotnosti a názornosti vyučovania.

4. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Marta Verešová
5. Dátum	21.12.2020
6. Podpis	
7. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Beata Bazalová
8. Dátum	22.12.2020
9. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola Ladislava Balleka, Ul. E. B. Lukáča 6, Šahy
Názov projektu:	Učíme sa inak
Kód ITMS projektu:	312011T910
Názov pedagogického klubu:	Pedagogický klub učiteľov prírodovedných a spoločenskovedných predmetov

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: 5.A trieda Základnej školy Ladislava Balleka, Šahy

Dátum konania stretnutia: 18.12.2020

Trvanie stretnutia: od 14:00 hod. do 17:00 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	Mgr. Erik Gaučík		ZŠ L. Balleka, Šahy
2.	Mgr. Marcela Hudecová		ZŠ L. Balleka, Šahy
3.	Mgr. Beáta Lacková		ZŠ L. Balleka, Šahy
4.	Mgr. Terézia Matyisová		ZŠ L. Balleka, Šahy
5.	Ing. Peter Paľaga, DiS.		ZŠ L. Balleka, Šahy
6.	Mgr. Blanka Petényiová		ZŠ L. Balleka, Šahy

7.	Mgr. Erika Vandová		ZŠ L. Balleka, Šahy
8.	Mgr. Marta Verešová		ZŠ L. Balleka, Šahy
9.	Mgr. Marianna Žilíková		ZŠ L. Balleka, Šahy
10.	Mgr. Miroslav Žirko		ZŠ L. Balleka, Šahy

Meno prizvaných iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpisy:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Beata Bazalová		ZŠ L. Balleka, Šahy
2.	Mgr. Miloslava Grošaftová		ZŠ L. Balleka, Šahy
3.	Mgr. Michaela Almaská		ZŠ L. Balleka, Šahy
4.			